

Täysistunto

Tiistai 8.11.2016 klo 13.59—21.55

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 146/2016 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 24/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 24/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

21.42 **Maria Tolppanen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä on kyseessä Yle-veron indeksin jäädyttäminen vuosiksi 2017—2018, kuten juhannuksen alla Satosen johtamassa Ylen tehtävää ja rahoitusta pohtineessa parlamentaarisessa työryhmässä on sovittu. Indeksia vuodelle 2019 tarkastellaan sitten myöhemmin. Henkilökohtaisesti en ole indeksien jäädyttämisen kannalla, koska se heijastuu journalismiin ja pelkään heijastuksia myös objektiiviseen tiedonvälitykseen, ja tiedän, että kun rahoitus on horjuvalla pohjalla, niin silloin työntekijöilläkään ei ole hyvä olla, vaan paineet kasvavat. Mutta, kuten sanottu, asia on parlamentaarisessa työryhmässä tältä erää sovittu.

Mutta haluaisin nostaa kysymyksen Ylen rahoituksen siirtämisestä takaisin kehysten ulkopuolelle. Tästäkin on jo sovittu, ja asiasta on maininta valiokunnan lausunnon perusteissa. Aikataulu näyttää kuitenkin venyvän. Lausunnossa on nyt maininta, että vuoden 2018 talousarvion yhteydessä tämä asia käsiteltäisiin. Aiempi tieto oli loppukesän budjettiriihen kirjauksessa siten, että siirto Valtion televisio- ja radiorahastoon ja Yle-siirron siirtäminen kehysten ulkopuolelle käsitellään seuraavan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä eduskuntapuolueiden hyväksymän linjauksen pohjalta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että asia pitäisi ratkaista kevään kehysriihen yhteydessä. Asiasta on parlamentaarinen sopu olemassa, ja nyt ihmettelenkin, miksi hallitus ei pidä siitä kiinni vaan haluaa lykätä täytäntöönpanoa aina ensi vuoden budjettiin.

21.43 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa puhemies! Yleisradio, Yle, on varmasti meille kaikille tärkeä asia ja tärkeä instituutio. Erityisesti mielestäni Yleisradio tekee erittäin hyvää työtä alueradioillaan, paikallisella uutistoiminnallaan, ja sillä on erittäin iso merkitys maakuntien Suomen hyvinvoinnille, kehitykselle ja sille aineettomalle henkiselle buustille,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2016 vp

mikä siellä on. On erittäin tärkeää, että kaikissa muutoksissa, mitä Ylen rahoitukselle tehdään, pidetään huolta siitä, että tämä kattava alueradioiden verkko säilyy.

Kuitenkin minusta on vähän ongelmallista, että täällä eduskunnassa kannetaan aina enemmän huolta Ylen tilanteesta, Yleisradiosta, kuin sitten meidän kaupallisen, ikään kuin villin ja vapaan median tilanteesta. Rohkenen sanoa, että siellä kyllä ollaan vielä tiukemmilla kuin Ylellä tällä hetkellä. Tämä valtava digitalisaatiomuutos — sosiaalinen media, valhemediat, joita nykyään mieluummin luetaan kuin omaa maakuntalehteä, ja se, että mainostulot karkaavat tuonne kauas ulkomaille hakukonepalvelujen ja sosiaalisen median sovellutusten kautta — kyllä on aika ahtaalle ajanut meidän maakuntalehdet, on ajanut ahtaalle meidän paikallisradioita, jopa paikallislehtiä. Toivottavasti nyt sitten hallitukselta ja myös tältä eduskunnan salilta löytyy virtaa miettiä sitä, mitenkä moniarvoinen, yksityisessä omistuksessa oleva media myös pidetään hengissä joka puolella Suomea. Kun meillä on tämä televisiotyöryhmäkin perustettu kaupallisen television osalta, niin ehkä tämä nyt etenee.

Mutta, puhemies, minusta oleellista tässä asiassa on se, että tätäkään ei saisi tehdä. Yleisradiolle annettaviin rahoitukseen ei saisi tehdä mitään jäädytyksiä. Että kyllähän tämä yleinen Suomen sisäpolitiikan ja talouspolitiikan linja on pikkusen sellainen, että me hallituksessa yritämme laittaa Suomea kuntoon, saada Suomen nousuun, saada tasapainoon tämän meidän maan talouden, lopettaa velkaantumisen, mutta kun mistään ei saisi säästää: Ei saisi säästää opintorahasta, siihen ei saisi tehdä mitään. Lääkekorvauksiin ei saa tehdä mitään. Nämä ovat kipeitä juttuja. Mutta kai nyt Ylelle voi vähän jotakin pientä säästöä laittaa. Onko sekin mahdoton ajatus opposition mielestä?

21.46 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Minusta on täysin ymmärrettävää, että täällä puhutaan nimenomaan Yleisradiosta. Yleisradio on parlamentaarinen radio, se on eduskunnan radio. On hyvä, että se ei ole hallituksen radio. Silloin se olisi aika huono asia. Silloin olisi vähän niin kuin hallituksen sylikoirana koko Yleisradio. Nyt se kuitenkin pysyy objektiiviseen tiedonvälitykseen. Tällä hetkellä parlamenttiin eivät tosiaankaan kuulu yksityiset tiedonvälittäjät, ei Mainos-tv, ei Nelonen eivätkä myöskään kaupalliset lehdet. Ne elävät mainostuloilla, ja mainostulot ovat sitä mitä ovat. Kyllä meillä näkyy vielä olevan noita lehtiä, ja toivotaan, että lehdet säilyvät digitalisaatiosta huolimatta. Digitalisaatio on kyllä suurempi ongelma lehdille kuin Yleisradiolle. Digitalisaatio vie ihmisiä nettiin, ja mahdollisesti netistä ei tule sitten niin paljon mainostuloja kuin on tullut aikaisemmin. Mutta henkilökohtaisesti voin sanoa, että minä pidän sanomalehden tuoksusta ja minä pidän siitä, että voin aamulla lukea aamukahvini kanssa lehteä. Toivon, että se kasvaa.

Tälle salille kuuluvat Yleisradio ja Yleisradion toiminta, Yleisradion pysyminen, Yleisradion objektiivisena pysyminen, Yleisradion uutistoiminta, dokumenttitoiminta ja ennen kaikkea aluetoiminta. Siitä on pidettävä huolta. Erittäin huolestuttavaa on se, että Yle ajoi alas esimerkiksi Akuutti-nimisen ohjelman. Sille me emme mahtaneet mitään, koska se tapahtui vähän niin kuin meiltä sivussa. Kukaan ei kiinnittänyt siihen huomiota. Mutta nekin ovat niitä asioita, jotka kuuluvat tietysti jollakin tavalla myöskin Yleisradion itsemääräämisoikeuksiin. Mutta minusta on tärkeää, että me pidämme huolen siitä, että Yleisradion työntekijät voivat olla varmoja siitä, että heillä on edes sen verran palkkaroja talossa jäljellä, että he voivat keskittyä siihen omaan työhönsä ja tehdä objektiivista, hyvää tiedonvälitystä, mitä tähänkin saakka siitä talosta on tehty.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2016 vp

21.48 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kurvinen kyseli, että mistä saa säästää. No, huomenna me puhumme siitä, mitkä ovat kunkin puolueen ehdotukset siihen, mistä voi säästää, kun esittelemme vaihtoehtobudjettimme.

Itse pidän kyllä erityisen tärkeänä sitä, että me varmistamme Yleisradion riittävän rahoituksen, ja pidän myös erittäin tärkeänä sitä, että nämä Yleisradioon kohdistuvat muutokset tehdään parlamentaarisesti, niin kuin tapana on ollut. Sen takia tietysti nyt, kun tämä esitys on tullut siitä parlamentaarisesta työryhmästä, sitä on syytä kunnioittaa, mutta se olisi myös syytä sitten toimeenpanna siinä aikataulussa, mitä siinä ryhmässä myös sovittiin.

Tässä nousi esiin maakuntaradioiden tärkeä rooli. Se on aivan totta, niillä on äärimmäisen suuri merkitys alueilla, ja on varsin surullista, että maakuntaradiot ovat joutuneet myös vähentämään toimintaansa ja lähetysaikaansa Yleisradioon kohdistuneiden säästöjen vuoksi. On totta myös se, että kaiken kaikkiaan media elää aikamoisessa murroksessa, ja varsinkin sanomalehdet ovat joutuneet supistamaan toimintaansa sen takia, että mainostulot ovat vähentyneet ja niiden siirryttyä verkkoon siellä ei ole löytynyt sitten semmoisia uudenlaisia tapoja, miten kerätä mainostuloja.

Mutta kaiken kaikkiaan pidän tärkeänä, että me täällä yhdessä pidämme huolta Yleisradiosta, pidämme myös huolta siitä, että kaiken kaikkiaan mediakenttä on mahdollisimman moninainen, ja sitten vielä koulutuspolitiikassa pidämme huolta siitä, että meidän lasten ja nuorten medialukutaito kehittyy.

21.50 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa puhemies! Tahdon tässä vielä todeta sen, että kyllä minusta eduskunnan tehtävä on pohtia viestintäpolitiikkaa laajemminkin kuin siten, että miten Yleisradio voi ja sitten ehkä on jotakin muutakin mediaa. Kyllä minusta länsimaiseen yhteiskuntaan ja pohjoismaiseen yhteiskuntaan kuuluu se, että meillä on muitakin tiedotusvälineitä kuin vain valtion omistama media — vaikkei se mikään hallituksen radio olisikaan. Ei se ole oikein terve tilanne mediakentässä ja viestinnän kentässä, jos ei ole mitään muuta kuin yhteiskunnan omistamia tiedotusvälineitä. Joskus joissakin asioissa on — ehkä sananvapaudessa on se asia myös — niin, että merkitystä ei ole vain sillä, miten asiat ovat, vaan myös sillä, miltä ne näyttävät, ja kyllä se pahalta näyttää, jos käy niin, että täysin kaupallinen media ja yksityisen sektorin omistama media meiltä katoaa. Mutta toivotavasti näin ei käy, ja edelleenkin toivon, että hallitus tekee toimenpiteitä, että myös yksityinen media selviää, pääsee eteenpäin.

Muttei tämän enempää. Varmasti jatkamme keskustelua, voiko säästää vai ei. Siltä vaihtuttaa, että mistään ei voi säästää, mutta silti pitäisi Suomi pitää kunnossa.

Mutta ehkä nyt on, arvoisa puhemies, teidän ja meidän kaikkien muittenkin aika mennä nukkumaan.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 146/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.